

Kjúdó: japán íjászat egy magyar szemével

// Dóri

Bemutatkozik a Bukyukai Kyudo Sportegyesület. Ismerjétek meg a Kjúdót és az egyesület mindennapjait.

Bukyukai Kyudo Sport-
egyesület
http://bukyukai.hu

Forrásaim voltak:

- http://bukyukai.hu
- http://kyudo.com
- https://en.wikipedia.org/wiki/Ky%C5%ABd%C5%8D

A képek a 2014-es Hanamin készültek. A képeket Marsi Károly kjúdóka készítette.

Több laikus ismerősöm, rokonom kérdezte már tőlem, miért választottam a japán íjászatot, amikor itt van nekünk a dicső múltra visszatekintő, ősi, magyar íjászat. A szüleim mindig elborzadnak, mikor megmutatom lenyűzött nyenyeremet, vagy az izomláztól szenvedve, hason kúszom ki reggelizni. Néha magam sem értem, lusta, hanyag és türelmetlen természetemmel hogyan választhattam Japán egyik legtöbb kitartást, önfegyelmet és koncentrációt igénylő művészetét – a kjúdó ma már inkább művészet, mint versenysport. Persze ez nem volt mindig így; Japánban az íj mintegy 1700 éves múltira tekint visszra, az íjászat volt az első hivatalosan lefektetett harcművészet, azonban a tűzfegyverek megjelenésük után nem sokkal, körülbelül a 16. században csatadöntő fegyverekké váltak, kiszorítva és alárendelt szerepbe kényszerítve az íjat. Az 1800-as évektől az íjászat a szórakozás, kikapcsolódás eszköze lett.

Aki lőtt már magyar íjjal, az tudja, hogy nem kell hozzá nagy előképzettség. Sértő egyszerűséggel azt is lehet mondani, a magyar íjat csak fogni kell, és megfelelően célozva löni. Ehhez képest a kjúdó komoly átszellemülést igényel: fontos a helyes tartás, a megfelelő nagyságú terpesz, a torikake, vagyis az a mozdulat, amikor jobb kezünkkel megfogjuk a vesszőt és az ideget. Fontos a lövés alapját adó te no ucsi, avagy bal kezünk elhelyezése az íj markolatán. Fontos az íj kifeszítésének ceremóniális mozdulatsora, a légzés, a célzás, a markolat és a vessző csavarása, a megfelelő oldás; végül, kissé talán elhanyagoltan, a találat – és még mindig csak két lépésre vagyunk a makivarától, attól a vastag

rizsszalma-tekerctől (olykor egy nagy szivacstábla), melyen a hozzáam hasonló kezdők gyakorolják szorgalmasan a lövés helyes koreográfiáját. Később 7-8 méterre elhelyezett matóra (36 cm átmérőjű, célpapírral bevont henger) lövünk, ahol a technika tökéletesítése a cél, majd ezek után jón a 28 méteres teljes táv. Ha jó a technika, biztos a találat – ez a kjúdó esszenciája, technikánk és önmagunk fejlesztése a tökéletességre törekedve. Ez nem évek, hanem évtizedek munkája. Nem csak a lövés módjában és szellemiségében különbözik egymástól a magyar és a japán íjászat, hanem felszerelés tekintetében is. Habár a magyar íjakról és tartozékairól nem sokat tudok, de más országoktól eltérően Japánban aszimmetrikus íjat használnak – ez a jumi. Ha a jumi három egyenlő részre osztjuk, a markolat felett kettő, a markolat alá pedig egy rész jut, ettől aszimmetrikus. 182 cm-től egészen 244 cm-ig terjedhet a hossza, és többnyire bambuszból készül. A kjúdó íjász (japánul kjúdóka vagy kjúdódzsin) alapvető felszerelése közé tartozik még a kesztyű (jugake), melynek számtalan fajtája létezik. Általában az íjászok egy- (ippongake), három- (micugake) vagy

néguyujjas (jocugake) kesztyűt használnak, melynek felkötésekor komoly etikettet kell követni. A legutóbbi edzésünkön váltottam egyujjas kesztyűről háromujjasra; különleges élmény volt, úgy éreztem, elvesztettem két ujjammal a tapintás érzetét, és igazán komikus látványt nyújthattam, mikor először próbáltam meg kesztyűben kihúzni a vesszőt a makivarából, de az minduntalan kicsusszant az ujjaim közül. Lényeges megemlíteni még a nők kiváltságát, a muneatét, ami a mellkast védi az ideg csapás ellen. Hölgy íjásztársaim valószínűleg egyetértenek velem abban, hogy ennél kényelmetlenebb, zavaróbb kiegészítővel nem süjthettek volna

minket, hasznossága miatt azonban karl lenne tovább becsmelnem. Az íjász legfontosabb felszerelése közé tartozik még a ruhája: hagyományosan fekete hakamát viselnek fehér keiko fi felsővel, színes obival (a kimonó megkötéséhez használt öv), amit általában takar a hakama, és taval (egyujjas zokni). A ruha felvétele és tárolása nem egyszerű, ezért edzése előtt és után dődzsónkban - rendhagyó módon - általában a férfiakra kell várni. Azonban egy kjúdóka teljes felszerelésében, lövés közben igazán ünnepélyes és gyönyörű látvány.

Én a Bukyukai Kyudo Sportegyesületnél íjászodom, lassan több mint fél éve. A dődzsón egy cseplő általános

„a légzés, a célzás, a markolat és a vessző csavarása, a megfelelő oldás; végül, kissé talán elhanyagoltan, a találat – és még mindig csak két lépésre vagyunk a makivarától, attól a vastag rizsszalma-tekerctől”

iskola tornaterme. Az Egyesület 2006 tavaszán alakult meg, és azóta nagyjából 20-30 taggal büszkélkedhet. Magyarországon nem mi vagyunk az egyetlenek, a sportág népszerűsítését a Mézes testvérek kezdték Szombathelyen a '90-es években (Katsu Jin Kan Kyudojo), jelenleg pedig Budapestem működnek még a Bukyukai mellett Bakasai Józsefék is. Ezen felül él egy szenpaiunk Japánban, többen külföldön és páran a határon túl is, valamint akadnak még magányos farkasok is, akik időközönként részt vesznek egy-egy szemináriumon, edzőtáborban. A kjúdónak több iskolája is létezik, a Bukyukai ijászai a Heki Tó Rjú alapján gyakorolnak, ez a legelterjedtebb irányzat Európában, és a lényege, hogy az íjat oldalsó emeléssel feszítik ki. Nevünek Macuo Makinori-szenszeinek köszönhetjük: 武 bu, mint búdó, 弓 kjú, mint íj és 会 kai, mint szövetség. Így együtt a Bukyukai egy olyan egyesületet jelent, melynek tagjai a budó szellemében úzik a tradicionális, japán íjászatot. Hetente kétszer van edzés, kedden 19.30-tól, valamint vasárnap 12 és 14 óra közt. Az edzéseink keményen, de jó hangulatban telnek. A közös edzéseken túl eljárnk sűtizeni, részt veszünk különböző rendezvényeken (legutóbb Hanami alkalmából a Fűvészkertbe hívták meg az egyesületet), japán és német mesterek vezette szemináriumokon, valamint haladó szenpaijaink külföldi versenyeken érnek el kimagasló eredményeket.

Kinek ajánlom a kjúdót? Bárkinek, aki kedvet érez hozzá. Általában 14 év felett javasolják, és átlagos fizikummal is nyugodtan elkezdhető. Úgy tudom, a Bukyukaiban én vagyok a legfiatalabb a húsz évemmel. A saját

bőrömnön tapasztaltam, hogy a kjúdó szorgalomra nevel egy világ lustájt, kítartásra egy gyenge akaratút, magabiztosságra egy féllénket, türelemre egy türelmetlent. Kiszakít a kapkodós, rohanós hétköznapok zűrzesegeből, levezeti a stresszt, rendszert visz az életembe. Az íj fegyvernek minősül, épp ezért ápolása és megóvása mellett a használati is felelősségre nevel. Oktatóink nagy hangsúlyt fektetnek dódzsónk tisztán tartására, hogy rendben vegyük át és hagyjuk ott edzésről edzésre a termet. Nagyon jó önismereti tréning, az ember a lövés-technikájával együtt fejlesztheti saját hiányosságait is. Engem többek közt alázatra, kítartásra és önbizalomra nevelt, a lövéseken túl hétről hétre azt gyakorlom, hogyan legyen magabiztosabb a kiállásom, hogyan legyen bátrabb, nem csak amikor a makivara előtt állok, hanem akkor is, amikor az élet gondjaival, stresszhelyzeteivel nézek szembe. A kjúdó segít legyőzni a szégyenlősségem, arra a két órára, míg a tornateremben vagyok, olyan embert farag belőlem, akit a következő edzésig a hétköznapokba is büszkén magammal vihetek - mindezt jó hangulatban, remek társaságban. A többiektől nem csak a kjúdóval kapcsolatban tanulhatok, hanem gyakran úgy érzem, példát mutatnak számomra emberségből és kítartásból is. Én mindenkinek ajánlom, aki még nem találta meg az útját vagy önmagát! Az izomláz és a jókedv garantált - ja, és van sűtink!

„Az izomláz és a jókedv garantált - ja, és van sűtink!”